

Glasbjörk och fjällbjörk

Glasbjörken är mindre än silverbjörken. Den växer som buketter, med flera stjälkar från en rot. Kvistarna är duniga. "Betula pubescens", det latinska namnet, betyder just "björk med hår". Bladen är bredast på mitten och har bara enkla tänder på kanten.

Glasbjörken har ofta knölar, vridningar, på stammen. Ingen vet riktigt hur de bildas, men de är starka och bra för att göra kärl.

Glasbjörken trivs bäst på fuktiga jordar från kusten ända upp till fjällkanten. Där förvandlas den till en underart - fjällbjörk - "Betula pubescens ssp. tortuosa" på latin. Det betyder "den vridna underarten av björken med hår".

Fjällbjörken är lägre och knotigare än glasbjörken och har vridna stammar och grenar. Dessa björkar har hjälpt oss att överleva i kalla områden. Ved och bark för eld, ved för skidor, slädar och stavar. Vrilar för skålar och kåsor. Rötter till korgar och bark till furugolvet. Björkbark användes också för att täcka hus och kåtor med. Man kunde även göra tvål av askan. Allt detta har björken gett.

På vintern äter riporna fjällbjörk och glasbjörk. De går på marken och tuggar på de tunna kvistarna. En ripa kan äta 25 meter björkkvistar en kall vinterdag. Ibland sitter de uppflugna i fjällbjörkarna som stora snöbollor.

Älg och ren gillar att äta björklöv på sommaren. Förr i tiden torkade nybyggarna björkkvistar till vinterfoder för kor, getter och får. Renskötarna torkar fortfarande björkbark för renfoder.